

Handläggare:
Katarina Höök
08 508 18 138

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-05-21

Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid.
2. Omedelbar justering.

Per-Ove Mattsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Birgitta Thulén
avdelningschef

Sammanfattning

I stadens budget för 2014 fick kommunstyrelsen tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att se över stadens riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid. Stadsledningskontoret har nu presenterat ett förslag till nya riktlinjer.

Förvaltning anser att förslaget är mycket välkommet och att det överensstämmer med de riktlinjer som Farsta redan arbetar efter. Förvaltningen understryker att det finns behov av extra medel för att finansiera servicen med barnomsorg på obekväm arbetstid.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola och fritid i samarbete med avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi.

Bakgrund

I 25 kapitlet 5 § skollagen (2010:800) anges att kommuner ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds, med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

I dagsläget finns inga övergripande riktlinjer för stadens arbete med barnomsorg på obekvämt arbetstid. Grunderna för verksamheten har i viss utsträckning reglerats i regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg respektive fritidshem. Utbildningsnämnden har genomfört en utredning för att bland annat inventera i vilka former verksamheten bedrivs idag och vilka bedömningar som ligger till grund för omsorgen.

I kommunfullmäktiges budget 2014 för Stockholms stad fick kommunstyrelsen tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att se över stadens riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid. Stadsledningskontoret presenterar nu ett förslag till nya riktlinjer.

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 25 maj 2015.

Remissen i sammanfattning

Utbildningsförvaltningens utredning ligger till grund för stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Omsorg på obekvämt arbetstid är en behovsprövad verksamhet. Stadsledningskontorets föreslagna riktlinjer anger att omsorgen är avsedd för barn och elever vars föräldrar/vårdnadshavare har sitt ordinarie arbete förlagt till tidiga morgnar, kvällar, nätter och helger, det vill säga alla tider före och efter ramtiderna. Föräldrar som arbetar extra med anledning av studier eller av andra skäl är enligt riktlinjerna inte berättigade till verksamheten. Målgruppen för omsorg på obekvämt arbetstid föreslås utökas till att omfatta barn och elever mellan ett och tretton år som i övrigt uppfyller stadens kriterier.

För att få omsorg på obekvämlig arbetstid krävs vidare att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Dessutom krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Restid till och från arbetet samt tid då vårdnadshavaren sover efter nattarbete föreslås innefattas i beslut om omsorgsinsats.

Den vanligaste formen för verksamheten i staden idag är barnvårdare i hemmet, en anställd i egen regi eller fristående utförare som kommer hem till det specifika barnet. Den andra formen som erbjuds är lokalbaserad verksamhet. I dagsläget är det två kommunala och två fristående förskolor som erbjuder omsorg på kvällar, nätter och helger i förskolelokaler.

Utbildningsförvaltningens utredning visar att utvecklingen i staden går mot mer lokalbaserad verksamhet. Stadsledningskontoret föreslår i riktlinjerna att staden ska sträva efter att erbjuda omsorg i lokalbaserad verksamhet, det vill säga befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal. Att bedriva omsorg med anställd personal i hemmiljö är däremot mer tveksamt ur ett barnsäkerhetsperspektiv och det ger försämrade möjligheter till uppföljning och kontroll av kvalitet. Vidare befarar stadsledningskontoret att barnvårdare i hemmet inte är en kostnadseffektiv lösning om efterfrågan på tjänsterna ökar.

Stadsledningskontoret ser gärna att nämnderna samarbetar över stadsdelsgränserna och mellan skolformer för att effektivt möta omsorgsbehovet med lokalbaserad verksamhet. Stadsledningskontoret konstaterar att den framtida finansieringen av barnomsorg på obekvämlig arbetstid behöver ses över för att föreslagna riktlinjer ska få avsedd effekt. Kommunstyrelsen föreslås därför få i uppdrag av kommunfullmäktige att se över framtida ersättningsmodell och föreslå eventuella förändringar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att stadsledningskontorets förslag är mycket välkommet och att det överensstämmer med de riktlinjer som Farsta redan arbetar efter. Förslaget att staden anslår extra medel till stadsdelsnämnderna för att säkra en utbyggnad av omsorgstjänsten är en helt korrekt strategi för att tillgodose ett existerande behov.

Förvaltningen tycker att det är bra att staden inte uppmuntrar olika omsorgslösningar i hemmet. Det är svårt att ha insyn,

garantera barnens säkerhet och säkra arbetsmiljön för de anställda som arbetar i andras hem. Det är inte heller längre aktuellt att överväga att anställa släktingar och vänner till berörda familjer om omsorgen bedrivs på en förskola.

Förvaltningen driver sedan våren 2014 omsorg på obekvämt arbetstid på förskolan Paletten i Sköndal. Om det finns behov av tillsyn utanför förskolans ordinarie öppettider och vårdnadshavare uppfyller kriterierna hänvisas barnet till att gå på Palettens förskola både under dagtid och övriga tider på dygnet.

Förvaltningen har mycket goda erfarenheter av en dygnet-runt-förskola. Organisationslösningen har både bidragit till en kvalitetssäkring av omsorgen om barnen och minskade kostnader för verksamheten. En försiktig beräkning är att omsorgen på obekvämt arbetstid på förskolan motsvarar cirka 70 procent av kostnaderna för den tidigare modellen med personal i hemmen. Efterfrågan på tjänsten har minskat, men den främsta förklaringen till den minskade kostnaden är att den nya organisationslösningen kräver färre personal. Förvaltningen vill dock betona att trots ovan angivna kostnadsbesparingar är omsorg på obekvämt arbetstid en kostsam verksamhet.

Behovet av den här sortens omsorg skiljer sig sannolikt åt mellan olika stadsdelsområden. Den största gruppen vårdnadshavare som har behov av tjänsten, ensamstående som arbetar skift inom olika vård- och serviceyrken, bor gissningsvis främst i ytterstadsstadsområdena.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid